

CENA KURJERA:

Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednie kop. 3, poranny w niedzielę i święta kop. 5.

Dziś: Teodora Męcz.
Środa: Andrzeja z Awelinu Wyzn.
Czwartek: Marcina Bisk.
Piątek: 5 Braci Męczenników.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 7 minut 13.
Zachód " " " 4 " 15.
Długość dnia godzin 9 " 2.
Ubyło " " " 7 " 41.

Wschód księżycy o godzinie 3 minut 14 r.
Zachód " " " 5 " 10 w
Wysokość wody na Wiśle stóp 0 cali 10
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 3 R.

CENA OGŁOSZEN
Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne i małe ogłoszenia numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.
Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Freundlera, ulica Senatorska nr 18.

Sobota: Dydaka Wyzn.
Niedziela: Opieki N. M. P. Stanisł. K.
Poniedziałek: Leopolda Wyzn.
Wtorek: Edmunda Biskupa.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Bogodara; jutro Ludomira.

Nabożeństwa: W kościele św. Ducha przy ulicy Freta o godz. 8 ej zrana żałobne nabożeństwo za spokój dusz zmarłych siostr bractwa św. Agnieszki; w kościele św. Anny na Krak.-Przedm. o godz. 10-ej zrana żałobne nabożeństwo za dusze zmarłych członków zgromadzenia felerów i ich rodzin; w kościele św. Franciszka Serafińskiego przy ulicy Zakroczymskiej o godz. 10-ej zrana wotywa ku czci św. Antoniego Padewskiego.

Zgromadzenia: Posiedzenie kliniczne członków Towarzystwa lekarskiego. (Lokal Towarzystwa, Niecała—godz. 7 wieczorem.)—Półroczna sesja zgromadzenia malarzy pokojowych. (Sala magistratu—godz. 6 po południu.)—Sesja półroczna zgromadzenia kowali. (Mieszkanie starszego, Królewska—godz. 6 po południu.)

Wybory: Wybory opiekuna ubogich i jego zastępcy w cyrkule praskim. (Lokal ochrony na Pradze—godz. 5 po południu.)

Wystawy: Wystawa Tow. sztuk pięknych, Krak.-Przedm. nr. 15 (od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczór.)—Wystawa obrazów A. Krywulca. (Hotel Europejski—codziennie od godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem.)

Teatras Wielki: dziś „Carmen”; jutro „Meluzyna”;—Rozmaitości: dziś „Nasi zięciowie”; jutro „Model na bohaterkę” i „Dom otwarty”;—Mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): dziś „Wielki dzwon”; jutro „Rozyna” (1-szy raz). (Godz. 7 1/2 wieczorem.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-ej rano do wieczora.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

Ministerjum spraw wewnętrznych wydało okólnik do aptekarzy, aby nie sprzedawali atramentu

sympatycznego, zawierającego części trujące, zatem mogącego narazić na niebezpieczeństwo osoby niekompetentne przy używaniu tej za bawki.

— *Kijewlanin* donosi, iż sporządzono niedawno spis wszystkich właścicieli ziemskich pochodzenia rosyjskiego, którzy nabyli dobra w guberniach południowo-zachodnich na prawach wyjątkowych, celem dokonania rewizji, o ile rzeczywiście znajdują się owe majątkowości w rękach osób, mających do tego prawo.

— Stan robót kanalizacyjnych przedstawia się jak następuje: Głównego kanału C zasklepieno 20,882 stóp bież., a pozostaje 1079 st. bież., roboty prowadzą się około nasypu dla objazdów kolei obwodowej; warunki gruntu przy budowie tego kanału są normalne i dlatego też postęp robót jest zadawalniający. Zupełnie przeciwnie rzecz się ma z głównym kolektorem bielańskim. W tunelu na Kaskadzie natrafiono w wykopie na piasek płynący, znajdujący się dwie stopy powyżej kanału, a usuwający się tak gwałtownie, że cała warstwa ziemi od powierzchni samej obniżyla się na 6 stóp głęboko, wskutek czego po nad kanałem powierzchnia ziemi potworzyła się olbrzymie jamy, dające się dokładnie wymierzyć na rosnących w tem miejscu dębach. W takich warunkach nie ma mowy o pośpiechu, ale baczycie należy, aby przy zachowaniu jaknajwiększych ostrożności os kanału podług planu wykonaną została. Celem przekonania się o trudności robót, a zarazem obejrzenia tego, co już zostało wykonanem, wyznaczoną została komisja, składająca się z budowniczego p. Sokolnickiego i inżyniera p. Kucharzewskiego. Mimo tych przeszkód zasklepieno w tygodniu upłynionym 465 stóp bież., tak iż razem mamy 13,137 st. b., a pozostaje 1836 st. b. Budowę kanału „Stare-Miasto” można uważać za ukończoną; wybudowano bowiem w tygodniu minionym 68 stóp, a więc razem gotowego kanału jest 5440, a pozostaje zaledwie 8 stóp do wykończenia.

Połączono kanały Starego-Miasta z głównym kanałem C na Krakowskim-Przedmieściu. Tak więc skanalizowane są ulice: Zakroczymska, Freta, Nowomiejska, Krzywe Koło, rynek Starego-Miasta, Jezuicka, Kanonja, podwórze zamku królewskiego, plac Zygmunta i Krakowskie-Przedmieście. Pozostaje do wykończenia specjalna robota na ulicy Celnaj i 8 stóp kanału, co z łatwością w tygodniu przysłym będzie dokonane.

— Instytut szczepienia ospy przy szpitalu Dzieciątka Jezus w Warszawie zaszczepił bezpłatnie w r. b. 1,600 dzieci i wydał tak na Warszawę, jakoteż na prowincję 5,000 piórek z limfą ospową.

— Wszystkie szynki i bawarje podmiejskie, chociaż znajdują się już w obrębie powiatu warszawskiego, zostały poddane tym prawom i przepisom, jakie obowiązują podobne zakłady w Warszawie, a to z uwagi, iż do szynków powyższych uczęszczają rzemieślnicy i robotnicy, skłonni do bójek, awantur i szulerek.

— Projekt usunięcia z 26-ciu pryncypalnych ulic i placów Warszawy prostytutek ponownie został wzięty pod uwagę i niebawem ma być wykonany.

— Z powodu prowadzonych robót kanalizacyjnych przy ulicy Senatorskiej, pomiędzy placami bankowym i teatralnym, ruch kołowy na połowie szerokości rzeczonyj ulicy został wstrzymany.

— Rada miejska warszawska dobroczynności publicznej zawiadamia, iż z zapisów ś. p. księdza Bohomolea, Nakwaskiego, Krzyżanowskiego, Fontany, Kuczakiewiczowej, Pawłosiewiczowej, Welkiego, ks. Wyrzykowskiego, Różyńskiego i ks. biskupa Dekerta przyznane będą w dniu 19-ym marca roku przyszłego ubogim wstydzącym się zebrać wsparcia, a mianowicie 14 wsparć po 54 rs., 49 wsparć po 13 rs. 50 kop. i jedno w ilości 9 rs. 23 kop.; ogółem 64 wsparć w sumie 1,426 rs. Podania przyjmowane będą do d. 31-go grudnia r. b.

stali pozoru, by osłabić jego potęgę i na zamiary jego cień podejrzenia rzucić.

Na dwa lata przed małżeństwem królewskim, na sejmie w r. 1590-ym, w obawie wojny z Turcją, przyznano hetmanowi nieograniczoną władzę: *facultatem belli, intra et extra fines Reipublicae gerendi et administrandi, ex usu et arte militari* ustanowiono znaczny pobór i uchwalono zaciągnięcie wielkiej na cele wojenne pożyczki. Ale skoro Turcja skłoniła się bez wojny do zawarcia rozejmu, rozpuszczono wieść, jakoby owa niemierna wojna była wymyślonym umyślnie przez Zamojskiego pozorem, w celu wyłudzenia poboru, z którego cała korzyść jemu przypaść miała. Na zjazd w Kole zwołany przez prymasa i Górkę, szlachta zjechała się tłumnie, a tak ją przysposobić umiano i tak rzecz wydemontrować, że się już całe przeciw kanclerzowi wzburzyła. Na zjeździe tym zniesiono uchwalony na sejmie pobór i atrybucje władzy hetmańskiej znowu uszczuplono, a jakkolwiek całe to zgromadzenie i uchwały powzięte, były bezprawne i samowolne i musiały być przez króla potępione, to wszakże ziarno niezgody i waśni było rzucone, dojrzało zaś ono na sejmie następnego roku, gdzie już formalnie uchwalono poprzednią konstytucję o nieograniczonej władzy hetmana, zniesiono uchwalone pobory, a nawet odpuszczono infamję Krzysztofowi Zborowskiemu, największemu wrogowi hetmana.

Zamojski przebywał na Rusi, lecz widział dobrze, jako wpływ jego i potęga malały. Z otoczenia króla usuwano wszystkich, którzy kanclerzowi byli przychylni, a natomiast wchodziły nowe osobistości, z niemi zaś nowa, wroga Zamojskiemu i większości narodu, polityka.

Skoro wieść o zamierzonym małżeństwie królewskim z arcyksiężniczką Anną rozbiegła się po kra-

ju, Zamojski, dotychczas zawżdy na straży powagi i władzy monarszej stojący i broniący jej przeciw samowoli szlacheckiej, a możnowładczym zajędom, zerwał się po raz pierwszy przeciw królowi i na wiosnę r. 1592-go zwołał zjazd do Lublina, na którym oskarżył Zygmunta o zamiar opuszczenia Rzeczypospolitej i odstąpienia korony polskiej arcyksięciu Ernestowi. Wieść o tych, jak je zwano „rakuskich znowach”, rozbiegła się lotem błyskawicy po kraju całym, który wnet na dwa podzielił się obozy. Po stronie królewskiej stanęli niemal wszyscy, którzy niedawno przeciw niemu walczyli, a natomiast wielu stronników Zygmunta, jak np. Marcin Leśniowski, który go do Polski przywiózł i narodowi zalecał, znalazło się w otoczeniu i po stronie kanclerza.

Taki moment wybrał właśnie Stadnicki do powrotu do kraju. Wobec walki Zamojskiego z królem, widział on dla siebie obszerne do działania pole, przeczuwał zadowolenie dawno tajonych ambicji, a może też ostateczne nad niezawistnym sobie Zamojskim zwycięstwo.

W czasie tedy uroczystości weselnych, które się w maju w. 1592-go w Krakowie odbywały, usiłował on wybadać, jaka jest o nim opinja szlachty i czego u dworu spodziewać się może. Na drugie pytanie otrzymał z ust Górkę, wojewody poznańskiego i Adama Stadnickiego, wojewody bełzkiego, który mu był stryjecznym, a cieszył się stale łaską królewską, zapewnienie, iż mu wszystkie dawne przewiny przebaczone są i że go czeka niebawem dowód, jako Zygmunta wspianiałomyślnym jest panem, który wynagradza zapomniane przez poprzedników, krwawe usługi dzielnych rycerzy. Coby to był za dowód, nikt mu wyjaśnić nie umiał, czy też nie chciał, ale Stanisław mógł przypuszczać, iż będzie to co najmniej dostatnie starostwo. (Dalszy ciąg nastąpi.)

60) **STAROSTA ZYGWULSKI.**

Przez **Adama Krechowickiego.**

(Dalszy ciąg.)
XI.

Rozpoczęła się nowa epoka w życiu Stadnickiego. Po długich latach wchodził znów na drogę prostą, aby służyć królowi i Rzeczypospolitej; przybywał napowrót do kraju, nie jako banita po wielokroć skondemnowany za bezprawne gwałty, najazdy i rabunki swej drużyny, ale jako powrócony do łask królewskich wojownik niegdy sławny, rodem i mieniem ponad wielu górujący, któremu dla przeszłych zasług i spodziewanych usług, dawne przewiny darowane zostały.

W myśli Stadnickiego snuty się już świetne obrazy przyszłości: on, jako dyssydent, oddalony dotychczas od dygnitarstw i zaszczytów, nie wynagrodzony za usługi krwawe, mógł dostąpić teraz najwyższych godności, skoro mając za sobą wpływ Górkę i Karnkowskiego prymasa, uzyskał już amnestję zupełną, był przypuszczony do orszaku królewskiego, w czasie godów weselnych i obok Górkę, Jazłowieckiego i Czarnkowskiego, dawnych maksymilianistów, u stołu monarszego zasiadał.

Zamojskiego na weselu nie było... Niełaska kanclerza była widoczną, a jeszcze widoczniejszą niechęć jego dla młodego monarchy, który rządy swe na innych osobistościach i innej polityce widocznie chciał oprzeć. Między szlachtą nie brakło też nieprzyjaznych Zamojskiemu, którzy z każdego korzy-

= Kolej nadwiślańska wzywa przedsiębiorców do wzięcia udziału w dostawie najrozmaitszych przedmiotów, potrzebnych do eksploatacji w roku przyszłym. Deklaracje na dostawy przyjmowane będą w wydziale gospodarczym tej kolei do dnia 27-go b. m.

= Zarząd tymczasowy warszawskiego Towarzystwa oczyszczania i sprzedaży spirytusu zawiadamia interesowanych, że ogólne zebranie uczestników odbędzie się nieodwołalnie dnia 16-go listopada r. b. o godzinie 10-ej rano w sali zebrania Towarzystwa popierania przemysłu i handlu (gmach muzeum, obok kościoła św. Anny).

= Z literatury.

* W sobotę wieczorem, w mieszkaniu redaktora *Hodowcy*, p. Henryka Kotlubaja, odbyło się posiedzenie przygotowawcze członków komitetu redakcyjnego zamierzonego wydawnictwa „Encyklopedji rolniczej”.

Brak takiego dzieła, po zupełnym wyczerpaniu z handlu księgarskiego dawniej „Encyklopedji rolnictwa”, ukończonej przed ośmiu przeszło laty, niejednokrotnie dawał się uczuć, czego dowodem jest podwójna w porównaniu z pierwiastkową cena, jaką za rzadkie pojedyncze egzemplarze, znajdujące się tu i owdzie u antykwaryuszów lub w prywatnych rękach, płacić trzeba.

Sądząc z osobistości, które weszły w skład komitetu, a które znane są dostatecznie w literackich naszych kołach, każda w zakresie swej specjalności, nowa „Encyklopedja” będzie godną swej poprzedniczki, a przewyższy ją praktycznością i dogodnością układu.

* Praca p. Smolikowskiego o Comie przetłumaczona została na język rosyjski i umieszczona w *Wiestniku Jewropy*.

* Pan Teodor Wierzbowski otrzymał złoty medal od akademii nauk za rozprawę o przekładach Mickiewicza na język rosyjski.

* Najnowsza powieść Uhlbacha p. t. „Miłość współczesna”, znalazła już tłumacza na język polski i niebawem ukaże się w druku.

= Z teatru i muzyki.

* W dniu dzisiejszym zrana, wyjechali do Wilna: śpiewaczka panna Machwicówna oraz fortepianista p. Bobiński.

Artyści wystąpią tam z koncertem w najbliższą sobotę.

* W wielkim koncercie filharmonicznym w Moskwie, zapowiedzianym na dzień 13 ty b. m., wystąpić ma również p. Stanisław Barcewicz.

* Współudział w najbliższym środowym wieczorze Towarzystwa muzycznego przyjmie kwartet austriacki złożony z pań: Fanny, Marji i Amalji Tschampa oraz Friedy Perner, które odśpiewają: „Noe” Kraetzera, „Wiosnę” Wöckla, „Jungbrunn” i „Pytania” Brahmsa, „Taniec węgierski” Dopplera, „Dwie pieśni” Schumana oraz „Pochód weselny” Kjerulfa.

Panna Wiara Timanoff, fortepianistka, odegra „Pastorale” Scarlattiego, „Nocturn” Fielda, „Tantellę” Liszta, „Menuet” i „Walca” Morzkowskiego.

P. Niedźwiedzki zaśpiewa: „Hymn” Mozarta, „Pieśń” Kraetzera oraz „Soltysa” Moniuszki.

Panna Karolina Święcicka dopełni programu z declamowaniem „Za służbą” Ujejskiego oraz wierszykiem M. Gawalewicza p. t. „Przykry sen”.

= Konkurs Towarzystwa muzycznego.

Z nadesłanych na konkurs czterdziestu czterech utworów na fortepian, sędziowie uznali za *bezwzględnie* dobre trzy utwory w porządku następującym:

- 1) Suita *A moll.*
- 2) Warjacje *Cis moll.*
- 3) Chaconne *C dur.*

Nagród pieniężnych tym kompozycjom nie przyznano, albowiem, przy wysokich zaletach artystycznych, dzieła te warunku konkursu, wymagającego uwzględnienia średniej techniki, nie wypełniają, gdyż są bardzo trudne.

Udzielono więc *drugą i trzecią* nagrodę pieniężną utworom: a) „A la Gavotte”, autorem którego okazał się p. Paweł Romaszko; b) „Krakowiak”, utworu pani Leokadii z Myszynskich Wojciechowskiej.

Nazwiska kompozytorów trzech pierwszych, *honorowo* odznaczonych utworów, mogą być ogłoszone tylko za ich zezwoleniem.

Szczegółowe sprawozdanie sędziów ma być wkrótce ogłoszonym.

= Ze sztuki.

* Tutejszy artysta-rzeźbiarz p. Jan Kryński wykonał medal z podobizną Jana Sobieskiego.

Medale reprodukowane w bronce będą spieniężane po 2 rs. za sztukę, z przeznaczeniem znacznej części dochodu na fundusz budowy gmachu Towarzystwa sztuk pięknych.

= Ze Sztokholmu.

Mierzwiński, jak to zapewne czytelnikom naszym wiadomo, w artystycznej swojej podróży, jaką właśnie teraz odbywa, przybył obecnie do Szwecji.

Z zakomunikowanego nam łaskawie przez jednego z czytelników naszych telegramu, dowiadujemy się o nadzwyczajnych sukcesach artysty.

„Ziomek pański Mierzwiński, — są słowa telegramu, — święci niebyswale w Skandynawji tryumfy.

Król szwedzki przyjmował artystę na prywatnej audjencji, zapraszał go do rychłego powrotu do Sztokholmu i nareszcie doręczył mu rzadko komu udzielaną nagrodę—medal z napisem: *Litteris et artibus.*”

= „Lutnia” damska.

Kilkanaście pań, obdarzonych pięknym głosem, odbywa próby, celem wystąpienia na jednym z koncertów Towarzystwa muzycznego pod mianem „Lutni” damskiej.

Kierownictwo nad projektowaną „Lutnią” objął jeden ze znanych muzyków tutejszych.

= Z wystaw muzealnych.

Zbiory nasion, nadesłane na wystawę w Muzeum, doczekały się już właściwego przeznaczenia.

Część ich zatrzymała instytucja dla skompletowania swoich kolekcji rolniczych, część druga wysłana będzie w tych dniach do wszystkich instytucji rolniczych w Cesarstwie, jako świadectwo produkcji zbóżowej w kraju naszym, reszta wreszcie, pozostała od sprzedaży na korzyść wystawców, zwrócona będzie właścicielom.

Wysyłka nasion próbnych do Odessy, Kijowa, Charkowa, Moskwy, Mińska, Witebska i Petersburga, gdzie istnieją towarzystwa rolnicze lub oddziały towarzystwa przemysłu i handlu, uskutecznią się w odpowiednio przygotowanych skrzynkach, mieszczących w przedziałach celniejsze okazy zbóż, roślin pastewnych, oleistych, traw itd.

= Z muzeum pszczelniczego.

Na kurs zimowy nauki praktycznej pszczelnictwa i ogrodnictwa w Muzeum pszczelniczym na Koszykach zapisało się już przeszło 50 osób, między którymi 22 praktykantek płci pięknej, przeważnie z Litwy, Wołynia i Podola.

Pszczola, organ wydawany przez muzeum, będzie znacznie rozszerzony w tekście, oprócz bowiem pszczelnictwa, pomieszczać będzie stale wiadomości praktyczne z nauki ogrodniczej, rybołówstwa i jedwabnictwa.

Towarzystwo wolnoekonomiczne w Petersburgu, w dowód uznania pięknej pracy nad rozwojem pszczelnictwa, nadesłało w tych dniach p. Kazimierzowi Lewickiemu, założycielowi i dyrektorowi Muzeum, dyplom mianujący go swoim członkiem czynnym, z prawem korzystania ze wszystkich przywilejów, przysługujących członkom instytucji.

= Ze szkoły rzemiosł.

W tych dniach, jak informuje nas p. Kühn, kierownik szkoły rzemiosł przy ulicy Złotej (dawniej przy ulicy Jasnej), zakład ten wychowawczy otrzymał prawdziwie królewski dar w sumie 12,000 rs.

Kto jest tym wspaniałomyślnym ofiarodawcą, nie mogliśmy się dowiedzieć, gdyż zastrzegł najściślej- szej incognito; objaśniono nas tylko, że jest z dalekich stron i fundusz przez siebie złożony, przeznaczony na budowę własnego domu dla szkoły, której pomyślnego rozwoju pragnie.

Wspominając o fakcie tym z głębokim uznaniem, dla ścisłości notujemy, że szkoła rzemiosł przy ulicy Złotej, liczy obecnie 170 wychowawców.

Warsztaty ślusarskie zajęte są wyrobem modeli do drutowych figur geometrycznych, zamówionych przez jedną ze szkół miejscowych.

Zarząd szkoły, pragnąc ułatwić młodzieży kształcenie się w pewnych rzemiosłach, obniżył opłatę roczną dla stolarzy do rs. 40, a dla ślusarzy do rs. 25. Nadmienić wypada, że dążeniem zarządu jest, ażeby opłata ta mogła być jeszcze zredukowana, co jednak nastąpić może wtedy, gdy środki materialne szkoły na to pozwolą.

= Praca ubogich dziewcząt na wystawie.

Szwalsnia ubogich dziewcząt, istniejąca pod opieką warszawskiego Towarzystwa dobroczynności przy ulicy Freta, przyjmuje udział w przyszłej wystawie konfekcyj i potrzeb mieszkalnych.

O ile nam wiadomo, dzieci, kształcące się w tym pożytecznym i filantropijnym zakładzie, zaprezentują wykonaną przez siebie bieliznę damską, męską i dziecięcą, roboty ręczne, hafty i wiele innych robót, objętych programem wystawy.

= W kwestji atramentu.

Jeden z notariuszów prowincjonalnych wniósł do ministerjum petycję, aby wyjednało rozciągnięcie kontroli nad fabrykami atramentu.

Motywe wystąpienia tego jest obawa, że tytuły

autentyczne zagrożone są zniszczeniem, skutkiem blednienia inkaustu.

Kontrolę, o którą chodzi, zaprowadzono we Francji w r. 1819-ym, w Hiszpanji w r. 1869-ym; inicjatywę do niej dali także notariusze, nie jest to więc krok odosobniony.

= Nowa fabryka.

W Warszawie ma być wkrótce założoną fabryka cacek o siedmiu oddziałach, każdy odmiennej specjalności.

Kapitał na cel ten przeznaczony wynosi 30,000 rs. Kilku majstrów obznajmionych z przedmiotem sprowadzono z zagranicy.

Na czele zakładu stanie inżynier-technik.

= Nowy przemysł.

Do wielu drugorzędnych zakładów restauracyjnych, uczęszcza od pewnego czasu długowłosy przybysz z nad Sprei.

Za opłatą po kop. 15 wycina on z papieru sylwetki portretowe gości, które podobno odznaczają się pewnym podobieństwem do oryginałów.

Nowy ten przemysłowiec, doznaje powodzenia przeważnie wśród swoich współbraci.

= Gęsi.

Z powodu przypadającej we czwartek uroczystości św. Marcina, w którą klasa rzemieślnicza i uboższa zwykła spożywać tradycyjną gęś, na targi warszawskie sprowadzono wielkie ilości tego ptactwa. Dość niskie ceny gęsi kazały się domyślać, iż pod nożem padnie ich tego dnia bardzo wiele.

Ludek z kości gęsi wyciąga przepowiednie o przebiegu zbliżającej się zimy.

= Nagły obłąd.

W dniu onegdajszym państwo Karpińscy wynajętym ekwipażem wybrali się w godzinach po południowych na spacer za miasto.

Przyjechawszy kilka wiorst za rogatki Jeruzolimskie, p. K. polecił woźnicy zawrócić, ten jednak rozkazu nie usłuchał, a zaciąwszy konie jechał jeszcze szybciej.

Zdziwiony tem nieposłuszeństwem, p. K. podnosi się z siedzenia i potrząsa woźnicę za ramię.

Stangret nie odwracając się uderza z silnym rozmachem batą oboje małżonków.

Ponieważ konie zaczęły coraz bardziej unosić, a woźnica, Michał Kotwański, wydawał jakiegoś dzikiego okrzyku, p. K. wyrwał mu z rąk lejce i dzięki tylko nadzwyczajnej sile, osadził konie na miejscu.

Wszczęła się jednak między nim a stangretem rozpaczliwa walka.

Na szczęście ktoś z przejezdnych szosą przyszedł panu K. z pomocą.

Okazało się, iż biedny Kotwański dostał pomieszania wmysłów.

Musiano go związać i w takim stanie odwieźć do Warszawy.

Kotwański przed kilku laty znajdował się w szpitalu św. Jana Bożego jako furjat, lecz później się wyleczył i dotychczas w niczem nie zdradzał anormalnego stanu umysłu.

= Kradzieże.

Na Krochmalnej pod nrem 12-ym u J. Longbauma spełniono kradzież garderoby, oraz rozmaitych przedmiotów wartości około 150 rs.—Na Wołowej pod nrem 281-ym u L. Sznajdra i na Franciszkańskiej pod nrem 26-ym skradziono garderobę, bieliznę i pościel.

= Wykrycie zbrodniarzy.

Sledztwo w sprawie zabicia doróżkarza Icka Borensztej na na szosie bieląskiej, o czem w nrze 302 donosiliśmy zostało uwieńczone pomyślnym skutkiem.

Zbrodnia, jak się okazało, była popełnioną w celu rabunku.

Dwaj sprawcy w dniu wczorajszym zostali ujęci.

= Z konia.

W dniu wczorajszym, na Pradze, Mikołaj Kruszyński, skutkiem raptowego rozbiegania się konia, spadł z siodła.

Podniesiono go ze złamaną nogą i ciężkiem obrażeniem prawego boku.

= Zamach samobójczy.

W dniu wczorajszym Kacper Dubnicki, ofcjalista prywatny, w mieszkaniu swem na Nowej Pradze powiesił się.

Widocznie postronek był za słaby i Dubnicki zerwał się. Znalaziono go w stanie bezprzytomnym, lecz dającego słabe oznaki życia.

Dubnicki od pewnego czasu zdradzał obłąd, spowodowany żalem po stracie żony.

= Z ulicy.

W dniu wczorajszym na Dzikiej podniesiony został w stanie bezprzytomnym jakiś człowiek z klasy wyrobniczej, liczący około 45 lat wieku.

Odwieziono go w stanie bezprzytomnym do szpitala starozakonnego.

= Wskreszenie pisma.

Dochodzi nas wiadomość, iż zawieszony od dłuższego czasu *Echo Łomżyńskie* ma być wskreszone.

Pewne grono ziemian z okolic Łomży postanowiło organ ten wydawać z przemienieniem na tygodnik.

Według powziętego projektu, redakcja *Echa* ma być zorganizowaną w Warszawie i tutaj się prowa- dzi.

Będzie to więc pierwsze pismo prowincjonalne redagowane z dala od centralnego punktu, w którym się ześrodkowują jego interesa.

— Rocznicia.

Straż ogniowa ochotnicza w Kaliszu ukończyła dnia 6-go b. m. 23-cią rocznicę swojej pożytecznej działalności.

Otrzymała ona obecnie nowy budynek na pomieszczenie rekwizytów i narzędzi ogniowych.

— Z żegluga na Niemnie.

Z Kowna donoszą do *Wil. wiest.*, iż w ostatnich czasach żegluga na Niemnie znacznie się ożywiła.

Do Kowna przybyło obecnie kilkadziesiąt parowców niemieckich, mających zabrać ładunki zboża.

— Młyn parowy.

Z Żytomierza donoszą, iż miejscowy młyn parowy nabyty został przez jednego z obywateli polaków.

Dotychczas młyn rzeczony znajdował się rękach niemieckich.

Z s ą d ó w.

Powódź ogniowa

Czytelnicy przypominają sobie głośny proces Juliana Rycharskiego, obywatela i literata, o którym pisaliśmy w numerach 181a, 172 i 183.

Powódź do wytoczenia Rycharskiemu sprawy karnej dał szereg pożarów, wynikłych w pięciu majątkach, dzierżawionych przez niego, położonych w powiecie jędrzejowskim, a mianowicie: w folwarkach Jakubów, Dąbrowa, Brynica, Warzyn i Zagórze.

Pożar wszczął się nad ranem w d. 7-ym października r. z. w odległych od siebie o wiorstę Jakubowie i Dąbrowie, oraz w stertach pod lasem, w miejscowości zwanej Karzunek. W Jakubowie zgorzały wszystkie budowle, w Dąbrowie stodoła, obora i stery.

Na drugi dzień równocześnie ukazały się płomienie w Warzynie i Brynicy, a w dwa dni później zgorzał ostatni folwark Zagórze. Napróżno wysłano się na domysły, napróżno szukano śladów przestępstwa, nie wykryto ani jednej poszlaki, która by wskazywała przestępstwo, z wyjątkiem tej jednej, że paliły się same tylko majątki, dzierżawione przez Rycharskiego, któremu z tego powodu wytoczono proces o podpalenie.

Budynki we wszystkich pięciu folwarkach były ubezpieczone w gubernjalnym Towarzystwie ubezpieczeń na 7,850 rs. Kwestycja zaś w Warszawskim Towarzystwie ubezpieczeń od ognia na 71,202 rs.

Kiedy po ugaszeniu pożarów przystąpiono do obliczania strat, likwidacja przez Rycharskiego podana wyniosła z górną 80,000 rs. Następną likwidacja, również poświadczona przez Rycharskiego, wyniosła skromniejszą nieco sumę 24,500 rs.

Różnica ta, a także kombinacje, oparte na porównaniu tematy dzierżawnej z cenami za zboże, dały asumpt prokuratorowi do wniosku, że Rycharski był zachwiany w interesach i potrzebował gotówki, a ztąd niedaleko już było do wniosku, że cała ta powódź ogniowa była dziełem Rycharskiego i wywołana została chęcią otrzymania potrzebnej mu gotówki.

Współ z Rycharskim pociągnięty został do odpowiedzialności ekonom w Warzynie, Chachurski, któremu akt oskarżenia imputował fizyczny udział w przestępstwie. Jedyną przeciwko niemu poszlaką było to, że, kiedy po ukazaniu się pożaru stróż nocny Szelzak pobiegł na ratunek, zjawił się tam prawie równocześnie i Chachurski, a według wszelkiego prawdopodobieństwa był tam już wcześniej.

Na posiedzeniu sądu okręgowego kieleckiego wysłuchano 70-ciu przeszło świadków, nie zdobyto jednak ani jednego stanowczego dowodu, który by wskazywał udział obu oskarżonych w przestępstwie. Natomiast wszyscy świadkowie jednomyślnie wypowiedzieli pochlebne o Rycharskim zdanie i wyrazili przypuszczenie, iż pożar był wynikiem złej woli niewiadomego wroga, działającego na zgnę Rycharskiego.

Ponieważ dane śledztwa sądowego nie wystarczyły do udowodnienia winy Chachurskiego, oskarżyciel publiczny zrzekł się co do niego oskarżenia. Co do Rycharskiego, dowodził, iż wina jego jest widoczna wobec materialnego zysku, jakim jest premjum asekuracyjne. Tę samą konkluzję wypowiedział pełnomocnik Towarzystwa warsz. ubezpieczeń od ognia, adw. przys. J. Dunin, który żądał zwolnienia Towarzystwa od wypłaty wynagrodzenia asekuracyjnego.

Obrońca Rycharskiego miał wdzięczne pole do krytyki. Wniósł ogólne, domniemanie i kombinacje, jakimi wzięto ze strony oskarżenia, na tak chwalebny gruncie zbudowane zostały, że nie trudno im było przeciwstawić równie zasadne i prawdopodobne przypuszczenia. Ostatecznie wywoły te zdolają snać przekonać sędziów o bezzasadności oskarżenia, skoro Rycharski został uniewinniony.

Wskutek protestu prokuratora, ciekawy ten proces znalazł się wczoraj na wokandyzie izby sądowej. Komplet sądujący stanowili: prezes Łopuchin, oraz pp. Koczubej i Fiodorow.

Relacja zabrała kilka godzin, poczem zabrał głos prokurator Stiepanow, podnosząc jako zasadnicze dowody, przemawiające przeciw Rycharskiemu: wielość pożarów i zysk materialny.

Też same poszlaki podnosił powódź cywilny, adw. przys. J. Dunin.

Obrońca Rycharskim wypowiedział tak samo jak w pierwszej instancji adw. przys. Koczanowicz. Wykazawszy niewłaściwość opierania się w tak ważnej sprawie na domniemaniach, przeszedł on przedewszystkiem do wytłomaczenia sprzeczności w dwóch deklaracjach, przedstawionych Towarzystwu. Straty, sprawdzone przez agentów Towarzystwa, wyniosły istotnie 39,000 rs. Dopiero kiedy poczęto robić redukcje w cenach i odrzucać różne pozycje, jako to: 1) o ryzyka ze strony ubezpieczonego, wynagrodzenie za paszę, narzędzia rolnicze etc., pierwotna wysokość strat zmalała do 24,000 rs. W każdym razie nie była to gra na premjum, bo i nie przyznane 15,000 rs. stanowią likwidację strat, a nie zysk Rycharskiego. Gra na premjum

była tem bardziej niemożliwą, że Rycharski nie był zmuszony szukać gotówki za cenę swej wolności.

Stwo jego uważane było za kontrakt, kredyt i zaufanie miał wielkie, a pozycja długów wynosiła wszystkiego 1300 rs. Rycharski więc nie mógł popełnić przestępstwa. Odpowiedź na pytanie, kto je popełnił, jest trudna. Ależ toż nie nowa. W Galicji, w Kielcach i okolicy, popełniono niedawnymi czasami cały szereg podpałów i sprawcy nie zostali po dziś dzień wykryci.

Miał i Rycharski swych wrogów. Dowodem tego liczne denuncjacje, jakie dochodziły w tej sprawie do sądu, dowodem fakt, że niektórym świadkom ofiarowano za złożenie zeznań na niekorzyść Rycharskiego 3000 rs. Winny znaleźć się musi i Rycharski jest pewien, że go znajdzie, w żadnym jednak razie jemu samemu imputować przestępstwa nie można. Jego wykształcenie i zasługi dają gwarancję, że nie byłby zdolnym do zbrodni.

Po długich naradach izba orzekła niewinność Rycharskiego.

Niekrwawa bitwa.

Historja zajścia, któremu ten tytuł w swoim czasie nadaliśmy, opisaną była szczegółowo w N 228a. Przedstawia się ona w zarysie w ten mniej więcej sposób.

Przy młynie wodnym, w pobliżu Włocławka, stanowiącym własność Adolfa Meyera, zabawiła się w niedzielę, dnia 9-go kwietnia r. b. gromada robotników miejscowych, oraz pewna ilość robotników z pobliskiej cegielni Leona Bojańczyka.

Do bawiącej się rzeszy zbliżyli się czterej dragoni konstytucyjnego tam pułku. Zaczęło się od zatargów o psę, a skończyło na walnej rozprawie, w czasie której jeden z robotników został średnio pobity, a sprawcy wypadku, dragoni: Koczeczajew, Zapfarkin, Samocwietow i Sadow dostali się do piwnicy, zkad uwolnili ich dopiero po dwóch godzinach podporucznik Kulikowski.

Dzięki interwencji władz miejscowych przeciwko Meyerowi i Bojańczykowi, a także zięciowi Meyera, Haakowi i robotnikom, Rogalskiemu, Langaasowi i Powickiemu wytoczono sprawę karną pod zarzutem rozmyślnego pozbawienia wolności czterech ludzi.

Sąd okręgowy na posiedzeniu we Włocławku skazał tylko jednego Bojańczyka na dwa tygodnie aresztu policyjnego. Obrony wnosili: za Meyerem i Haakiem adw. przys. Suligowski, za pozostałymi adw. przys. Nowodworski.

Ci sami obrońcy stawali w dniu wczorajszym w izbie sądowej dekad przesia sprawę wskutek protestu prokuratora. Przed przystąpieniem do sprawy, obrońcy zwrócili uwagę sądu, iż według prezentaty na proteście prokuratora, termin do podania protestu został pominięty, że zatem wyrok sądu okręgowego uprawomocnił się i sprawa nie podlega osądzeniu.

W samej rzeczy, po sprawdzeniu dat, okazało się, że protest podany został do sądu w trzy dni po upływie terminu. Wskutek tego izba sądowa postanowiła zwrócić sprawę sądowi okręgowemu dla złożenia odpowiednich w tym względzie wyjaśnień.

E. W.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Najlepszy sposób wędzenia mięsa.

Już podawaliśmy na tem miejscu sposób przechowywania mięsa, teraz podajemy środek wędzenia, który w domowym gospodarstwie może oddać niemałe usługi. Mięso wędzone, jeśli ma być zdatne do użycia, nie powinno być zupełnie suche. Jeżeli się więc mięso bezpośrednio wystawia na działanie dymu, to potrzeba nadzwyczajnej troskliwości, żeby było miękkie, delikatne i smaczne. Zawijając mięso w papier przed wystawieniem na dym, takowe niechroni się od smaku przydymionego, a zachowa przytem pewien stopień soczystości. Zupełnie świeże mięso należy zanurzyć w mieszaninie, złożonej z jednej części saletry w proszku i dwudziestu czterech części soli; następnie obrypuje się otrębami żytniemi, zawija w papier drukarski i zawiesz w dymie. Tak wędzone mięso ma piękny pozór, przyjemny smak i utrzymuje się przez kilkanaście miesięcy bez zepsucia. Gęsi w ten sposób przyrządzone są bardzo smaczne, należy je tylko po zawinięciu w papier jeszcze raz zawinąć w płótno. Środek powyższy podała nam łaskawie jedna z bardzo dobrych gospodyń, która w ten tylko sposób wędząc mięso, zachowywała je przez długi czas bez zepsucia, a przy jedzeniu było bardzo smaczne.

V.

NEKROLOGJA.

† Ś. p. Andrzej Zaremba, emeryt, b. poborca kasy okręgowej w Łowczu, członek archikonfraterni literackiej i Towarzystwa dobroczynności, radca kolejalny, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. sakramentami, zakończył życie dnia 6-go listopada 1886 r., przeżywszy lat 65. Pozostała w nieutulonym żalu żona wraz z dziećmi zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu 9-ym listopada, to jest we wtorek, o godzinie 10-iej i pół zrana w kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach, oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła o godzinie 3-iej i pół po południu, na cmentarz powązkowski. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

2—3838

† Ś. p. Piotr Eibl, artysta orkiestry teatru wielkiego, po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzony św. sakramentami, przeżywszy lat 55, przeniósł się do wieczności dnia 7-go listopada 1886 r. Pozostała w nieutulonym żalu rodzina zaprasza krewnych, kolegów i przyjaciół zmarłego na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu 9-ym listopada r. b., to jest we wtorek, o godzinie 9-iej zrana w kościele św. Jana, oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z te-

goż kościoła o godzinie 3-iej po południu na cmentarz powązkowski.

—3846—

† Ś. p. Maksymilja z Kossakowskich Morawska, po długich cierpieniach, zakończyła życie dnia 8-go listopada 1886 r. Pozostały mąż wraz z siostrami zaprasza przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Anny na Krakowskim-Przedmieściu we środę, to jest dnia 10-go listopada, o godzinie 10-iej zrana na cmentarz powązkowski i na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w tymże dniu o godzinie 9-iej zrana.

2—3850—

† Ś. p. Leontyna z Stejgerwaldtów Scholtz, po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzona św. sakramentami, przeniósł się do wieczności dnia 7-go listopada 1886 r., przeżywszy lat 29. Pogrzeżeni w ciężkim smutku mąż z dziećmi i rodziną zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające we wtorek, to jest dnia 9-go b. m., o godzinie 10-iej zrana w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie, oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła, o godzinie 1-iej po południu na cmentarz powązkowski.

—3852

† Ś. p. Aleksandra Lisicka, żona korektora fortepianów, po długiej i ciężkiej chorobie, przeżywszy lat 32, oddała Bogu ducha dnia 7-go listopada 1886 r. W nieutulonym żalu pozostały mąż zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kaplicy szpitala św. Rocha dnia 9-go b. m., o godzinie 12-iej w południe, na cmentarz prawosławny wolski.

—1347—

† Jutro, to jest dnia 9-go listopada r. b., jako w rocznicę śmierci ś. p. Heleny z Trzaskowskich Morzkowskiej, odbędzie się nabożeństwo za jej duszę o godzinie 10-iej rano w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie.

—3845

† Wszystkim życzliwym, którzy odprowadzili zwłoki mojej kochanej żony i naszej drogiej mamy ś. p. Pauliny ze Starków Uhlenfeld, do grobu, serdeczne „Bóg zapłać.”

Edward Uhlenfeld z dziećmi.

Żyrardów dnia 6-go listopada 1886 r.

—3837

† We środę, to jest dnia 10-go listopada, jako w 14-tą rocznicę śmierci ś. p. Marjanny z Budziszewskich 1-go ślubu Pulikowskiej, 2-go Piotrowskiej, odbędzie się za spokój jej duszy żałobne nabożeństwo w kościele Opieki św. Józefa (pp. wizytok), o godzinie 8-iej zrana, na które pozostała córka i wnuczka zapraszają familję i życzliwych znajomych.

—1342—

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

Wrocław 8-go listopada.—Stan zdrowia marszałka Zybkiewicza pogorszył się. Konsyljum lekarskie skonstatowało zimną febrę i poleciło mu wyjechać do Włoch. Zybkiewicz kazał wynająć dla siebie mieszkanie w Krakowie.

Wrocław 8-go listopada.—Miasteczko Chyrow (położone między Przemyślem i Samborem (przyp. red.) spalono. Klasztor jezuitów ocalał.

Wiedeń 8-go listopada.—*Politische Correspondenz* donosi w liście z Londynu, że na ostatniej wielkiej radzie ministrów postanowiono szukać w sprawie bułgarskiej porozumienia z gabinetem wiedeńskim i ewentualne kroki dyplomatyczne tegoż pojąć, zarazem wszakże unikać wszelkiej akcji, która naruszyłaby pokój europejski. Na te postanowienia wpłynęła obawa gabinetu angielskiego przed wspólną akcją Francyi, Rosji i Turcji w sprawie egipskiej.

Wiedeń 8-go listopada.—Hr. Kaluoky przybył tutaj z Budapesztu i powrócił tam znowu. Rozprawy nad polityką zewnętrzną w delegacjach zostały odroczone.

Wiedeń 8-go listopada.—*Politische Correspondenz* donosi z Konstantynopola, że misja pełnomocnika bułgarskiego, Grekowa, napotyka na wielkie trudności, ponieważ W. Porta nie chce uznać jego charakteru urzędowego i przyjmuje go, jako osobę prywatną. Grekow nie mógł dotąd przekonać W. Porty, że Rosja zagraża w Bułgari także interesem tureckim. Przyrzeczono mu tylko, że, gdy stosunki Bułgari z Rosją ułożą się pomyślniej, W. Porta poleci swojemu posłowi w Petersburgu, aby przedstawił gabinetowi petersburskiemu życzenia bułgarów.

Wiedeń 8-go listopada.—Rząd będzie popierał gorąco kandydaturę hr. Jana Tarnowskiego z Dziwkowa na godność marszałka Galicji w miejsce dr. Zybkiewicza, który podał się do dymisji. Hr. Tarnowski raz już dawniej odmówił przyjęcia tej godności.

Budapeszt 8-go listopada.—Wszystkie dzienniki tutejsze są wysoce niezadowolone z mowy trójnowej i uderzają na prasę wiedeńską, „która z tech-

